

РЕШЕНИЕ

КАРАР

«15» май 2019 нчы ел

Кошман авылы

№ 5

**Законнарга һәм Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл
жирлеге муниципаль норматив хокукый актларына
үзгәрешләр керту мониторингын үткәру турындагы
нигезләмәне раслау хакында**

Законнарга һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) муниципаль норматив хокукый актларга үзгәрешләр керту мониторингын үткәру буенча Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының эшчәнлеген камилләштерү максатларында «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге Советы **КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:**

1. Законнарга һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәру турында Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлегенен жирле үзидарә органнарына:

үз нормалар ижат иту эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

күрсәтелгән Нигезләмәнен үтәләше өчен җаваплы затларны билгеләргә;

җаваплы затлар тарафыннан билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләренен вазыйфай күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге рәсми сайтында Интернет мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә <http://kushman-kaybici.tatarstan.ru> һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында» түбәндәге адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru>.

4. Әлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Кошман авыл жирлеге башлыгы

Л.Р. Сафина

**Законнарга һәм Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Кошман авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль
норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү турында Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Законнарга Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба - мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган муниципаль актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү өчен мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү, муниципаль актларны үзгәртү яисә үз көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгару) күздә тоту.
2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.
3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә муниципаль берәмлекнең юристы һәм башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.
4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.
5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып торалар:
  - федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;
  - муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, пробелларны, хокукый җайга салуда кабатлануларны бетерү ;
  - жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;
  - муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;
  - муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренең (нормаларның) гамәлдә файдаланмаган (актуальлеген югалткан) яисә алмаштырылмаган нигезләмәләрен ачыклау);
  - хокук куллану нәтижәләлеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген киметүче факторларны ачыклау;
  - муниципаль актларның үтәлешенә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга булышлык күрсәтү;
  - нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.
6. Мониторинг үзгәрешләренә җыйнауны, гомумиләштерүне анализ һәм бәяләүне үз эченә ала :
  - Россия Федерациясенең конституциячел законнарын, федераль законнарын, һәм башка закон чыгару актларын;
  - Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларын, башкарма хакимиятнең федераль органнарыны норматив хокукый актларын, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукый

актларны;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актлары;
Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Кошман авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актларын.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып торалар:
федераль һәм республика закон чыгару актларына үзгәрешләр кертү;
хокукый жайга салуның билгеле бер өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;
прокуратура органнары мәгълүматы;
муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакуләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренң вәкиллеке органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән үз эченә алган мөрәжәгатьләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән Хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан эзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләренң, семинарларның, гавами тыңлаулар, ижтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнең 4 пункттында күрсәтелгән җаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг анализ аша башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пункттында күрсәтелгән актлар;
федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукый актларны дөгьвалау эшләре буенча хөкем актлары (хөкем гамәле);
прокурор йогынтысы актлары.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелүче нормалар булдыру эшенең нәтижеләрен беркетүне (билгеләүне) гамәлгә ашыру максатларында муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла, алар жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрын оештыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы карары нигезендә алып барыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда) алар тәэмин итә:

"Гарант" яки "Консультант Плюс" мәгълүмат системаларындагы закон һәм башка норматив хокукый актларга контрольга куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керүен;

"Гарант" яки "Консультант Плюс" мәгълүмати системаларын хокукый жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмаларының мәгълүматы керүен";

"Кодекс" мәгълүмат компаниясенен "региональ законнар анализигы" автоматлаштырылган мәгълүмат системасы муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керүен.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Әлеге Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) үзгәртү яисә, үз көчен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тәмин итү өчен мониторингны гамәлгә ашырганда муниципаль актларны куллану практикасы турындагы мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантиялэнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгы билгелэнгән зур юридик көчкә ия норматив хокукый актларның булуы;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясенен чикләрен үтәү;

муниципаль актта коррупциячел факторларның булуы;

ижтимагый мөнәсәбәтләргә хокукый жайга салуда тулылыгы;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталарның булуы;

муниципаль актны кулланганда аның нигезләмәләренен мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) ;

норматив хокукый актларны куллану тәжрибәсен булуы;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасының булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм

эчтәлеге;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнен таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кергән суд актлары булу (саны) һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Мониторингы нәтижәләре буенча федераль һәм республика законнарының муниципаль актларга, үзгәрешләр кертүен китереп чыгаручы үзгәрүләр ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарына:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көчкә ия актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика актын чыгарганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси

эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләреннән вәкиллеке органнары депутатларының мөрәҗәгатьләре торса, шулай ук прокуратура мәҗлүматы, прокурор җавабы актларыннан тыш, мониторинг "Россия Федерациясе прокуратурасы турында"гы Федераль закон белән билгеләнгән срокларда карала торган күрсәтүләрдән тыш, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Мөрәҗәгать итүче затка күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәру нәтиҗәләре турында хәбәр ителә.

III. Мониторинг нәтиҗәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнен 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән мизгелдән ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәру өчен җаваплы затлар жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтиҗәләре турында хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтиҗәләре турында хисап (мәҗлүмат) үз эченә алырга тиеш:

мониторинг үткәру объекты турында мәҗлүматны;

мониторинг үткәру башкаручылар турында мәҗлүматны;

мониторинг үткәру чоры турында мәҗлүматны;

хокукый җайга салу предметының кыскача характеристикасы, мониторинг үткәру нигезләрен.

16.2. Мониторинг нәтиҗәләре турында хисап (мәҗлүмат) үз эченә алырга мөмкин:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәҗлүматны;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәрне;

тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтиҗәләренә нигезләнгән башка нәтиҗәләр һәм тәкъдимнәрне.

17. Мониторинг нәтиҗәләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль актлар Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары Регистрына законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда кертү өчен җибәрелә.

Әлеге регистрга кертү өчен мониторинг нәтиҗәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар җибәрелә, анда тотылмый.

18. Мониторинг нәтиҗәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзер булырга мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткәру һәм хокукый иҗат итү эшчәнлеген өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру өчен, шулай ук жирле үзидарә органнары карамагына караган хокукый җайга салуның тиндәшле өлкәсендә муниципаль актларны федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) җавап тоталар.

20. Тискәре нәтиҗәләргә, шул исәптән гражданның, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтиҗәләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары җитәкчеләре җаваплы.